

Burgsviken

- Ett exempel på medborgarstyrd havsvård

Burgsviken på Gotland försämrades under lång tid, stränderna växte igen med vass och i vattnet tog alger över och sandbotten täcktes. En växande opinion krävde krafttag, men när inget skedde sattes en ideell insats igång för att återställa balansen i Burgsviken.

För att råda bot på vikens behov av upprensning inleddes ett projekt med syftet att förbättra havsmiljön och lägga grunden till en framtida större insats med fullskalig restaurering. Bedömningen av vattenkvaliteten visade att såväl Burgsvikens ekologiska som dess kemiska status var otillfredsställande.

En rad aktörer visade intresse, bland de engagerade i projektet Rädda Burgsviken kan nämnas Forum Östersjön, LRF, Jordbruksverket, Leader Gotland, Öja Skola, Hamnföreningen i Burgsvik, Storsudrets Vattenråd, Hoburgs Näringslivs Intresseförening och KTH.

Positiva effekter på tillväxt och syftena med strandskydd

Projektet Rädda Burgsviken skapar framtidstro i bygden. Ett exempel på detta är att fyra ideella föreningar och fyra företag nu tillsammans har bildat och registrerat ett icke vinstdrivande företag, "Burgsviken Utveckling AB". Genom detta bolag har man förenat ideellt engagemang med ekonomisk tillväxt. Bolaget har inlett förhandlingar med Region Gotland om att köpa hamnen.

Bolaget vill utveckla gästverksamheten, badmöjligheterna och etablera ett marint centrum

för forskning och fortbildning. De framtida investeringarna i hamnen räknas till cirka 40 miljoner kronor.

I dagsläget har man upprustat Källdagens badplats, byggt en gäddyngelplats i Näs och påbörjat arbetet med sorterande muddring av havsbotten. Man har även inlett en dialog med Region Gotland om avloppsanslutning.

Samverkan med den lokala skolan, 50-talet barn och lärare, har medfört att projektet fått ett stort kontaktnät. Föreningar och organisationer har i olika sammanhang engagerat projektledningen för föredrag och information. Projektets organisation som bygger på olika föreningars engagemang – inte enskilda personers – har bidragit till en hållbar organisationsmodell och kontinuitet.

Genomförande

Projektet började som ett medborgarinitiativ och växte till fullskaligt projekt som genomfördes med stöd av offentliga medel. Bred förankring i det lokala samhället har hela tiden genomsyrat arbetet och de mål som sattes upp genomfördes, ofta med mycket gott resultat.

Under arbetets gång identifierades de nyckelfaktorer som gjort Rädda Burgsviken till ett lyckosamt projekt. Dessa har varit att på ett tydligt sätt engagera det befintliga föreningslivet, entreprenörer, markägare och skola redan i projektstarten.

Potential och framtida nytta

Ett antal åtgärder för havsmiljön har genomförts och tydliga förbättringar kan ses i närmiljön. Framför allt skördandet av vass som sedan används som foder, kompost och biogas.

Vassröjning och bete av strandängar har haft

en positiv effekt på både havsmiljön och tillgängligheten i strandsområdet.

Erfarenheterna kan spela en viktig roll för framtiden bl. a. genom att resultatet av projektet gör det möjligt att beräkna vilka insatser som behövs för en total restaurering av Burgsviken. Beräkningsgrunderna kan vara applicerbara på insatser i liknande Östersjöområden. Projektet Rädda Burgsviken avslutades december 2013 och har sedan dess använts som modell för liknande initiativ för att förbättra Östersjön.

En av de viktigaste erfarenheterna var betydelsen av att tidigt förankra projektet lokalt. Uppslutningen av lokala aktörer visade sig vara en tydlig och avgörande styrka i arbetet och en nyckel till framgång.

Om ortens stora satsning om närmare 40 miljoner kronor till Burgsviks hamn blir av räknar man med att bygdens attraktionskraft ökar, samt viss inflyttning och nya arbetstillfällen. Ännu är det inte möjligt att i dagsläget dra några slutsatser. Projektet har fortsatt med Rädda Burgsviken steg 2.

Urvalet av goda exempel har gjorts under 2014 av Strandskyddsdelegationens arbetsgrupp för tillväxt. Gruppen har även kvalitetsgranskat varje exempel innan publicering.

Strandskyddsdelegationen är en nationell arena för samverkan, erfarenhetsutbyte och dialog kring tillämpningen av strandskyddsreglerna. Vi vill bidra till att stärka kompetensen hos dem som arbetar med och kommer i kontakt med frågor som rör strandskyddet. Målet är att harmonisera och effektivisera tillämpningen av strandskyddsreglerna, och i förlängningen öka legitimiteten för regelverket samt främja tillväxt och attraktivt boende i hela landet. Strandskyddsdelegationen är en utredning som ska vara slutförd i december 2015.

Ta del av våra webbutbildningar, skrifter, artiklar, mallar, webbseminarier med mera på www.strandskyddsdelegationen.se

Varför ett gott exempel?

Vassröjningen har som enskild åtgärd haft positiv effekt på både det rörliga friluftslivet och miljön för djur och växtlighet. Kvaliteten på miljön har förbättrats avsevärt för både människor, djur och växter. Området har på det viset blivit attraktivt och projektet har på så sätt gynnat den lokala besöksnäringen.

Genom att så många aktörer varit inblandade och genom den breda lokala förankringen har projektet haft

ett demokratiskt värde. Dialog och samverkan har stått i fokus. Miljömässig utveckling har gått hand i hand med utvecklingen av besöksnäringen.

Projektet lever upp till essensen i strandskyddets syften och bidrar till och strävar mot flera miljö kvalitetsmål, bland annat God bebyggd miljö, Hav i balans och Ingen övergödning.